

rodom Ljubljancem. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, vseučilišče pa na Dunaju. Služboval je kot profesor zgodovine v Novem mestu, kjer mu je mila usoda dala družico, ki je v težkih letih njegove boleznj skrbela zanj in mu stregla z uprav brezprimerno požrtvovalnostjo in ljubeznijo, pred nekaj leti pa je prišel v Ljubljano, kjer ga je sedaj zalotila smrt. Vrhovec je bil izboren učitelj. Znal si je pridobiti največjo ljubezen dijakov in znal je v dijakih obuditi zanimanje za zgodovino, posebno pa domačo zgodovino. In — kar štejemo pokojniku v posebno zaslugo — je to, da so bila njegova predavanja navdana narodnega duha in da je v srcih mladine razvnel ogenj narodne in domovinske ljubezni. Do zadnjega časa, ko ga je bolezen že toliko podrla, da se ni mogel ganiti, je ves svoj prosti čas posvečeval znanstvenemu delovanju. Spisal je dolgo vrsto znanstvenih razprav, za katere je z izvenredno marljivostjo sam nabral iz arhivov vse gradivo. Zlasti so znane njegove knjige „Germani in Slovani“, „Ljubljanski meščani v minulih stoletjih“ in „Zgodovina Novega mesta“. Spisal je pa še celo vrsto temeljitih razprav, ki so izšle v publikacijah „Slovenske Matice“ in „Ljubljanskega zvana“. Vrhovec je znal pisati tako zanimivo, da se vsi radi čitali njegove razprave.

— **Senzacionalna obravnava** se je vršila te dni pri deželni sodišči v Ljubljani. Pri ti obravnavi — tožen je bil neki Makso Staudinger, ker je ponaredil poročni list — se je šlo za to, ali je bil pred 3 leti umrl nadvojvoda Ernest poročen z Lavro Skublitz, s katero je imel četvero otrok, ali pa ni bil poročen — a gotovega se ni nič dognalo. Staudinger je bil obsojen na štiri mesece.

— **Ustanova za železničarje.** Kakor vsako leto, razdelili se bodo tudi letos razni dohodki od ustanov za pomoči potrebne, onemogle, nekdanje uslužbenke južne železnice, oziroma udove in sirote. Prošnje v to svrhu oddajo naj se najkasneje do 30. oktobra t. l. pri načelništvu južne železnice tu, kjer se tudi izvedo natančnejša pojasnila.

— **Tečaji za zdravljenje jecljajočih otrok.** Po razpisu e kr. ministrstva za uk in bogočastje se bodo vršili tudi letos na Dunaju štiri tečaji za zdravljenje jecljajočih otrok. Teh se morejo udeleževati tudi ljudskošolski učitelji, da se nauče dotične metode. Tečaji bodo trajali pet tednov. Oglašiti se je za udeležitev pri okrajnem šolskem svetu mesta dunajskega uradnim potom najkasneje do 1. oktobra t. l.

— **Trgovska šola gremija trgovcev** se prične dne 28. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne. Istega dne ob 7. uri zjutraj se bodo polagali ponavljalni izpiti. Vsprejemalo in upisovalo se bode nove gojence početkom od 23. t. m. v pisarni trgovskega gremija Krojaške ulice št. 5, II nadstropje.

— **Konsum v konkurzu.** „Prvo kroparsko delavsko konsumno društvo“ v Kropi je bankrotiralo. Razglašen je konkurz in je konsum tudi že izbrisan iz združnega registra.

— **Tabor v Ljubljani,** ki ga je nameravala prirediti dne 12. oktobra katoliška stranka v Ljubljani, je vlada prepovedala, ker se je bilo bati krvavih izgrediv.

— **Občinske volitve v Novem mestu.** Pri teh volitvah, ki so se vršile v soboto, so v vseh treh razredih sijajno zmagali napredni kandidati.

— **Nakup plemenskih bikov.** Deželni odbor bo nakupil nekaj plemenskih bikov iz domače reje in te razdelil občinam, ki nimajo potrebnega števila bikov, proti polovični nakupni ceni. Biki morajo biti čistokrvnih pasem, 1½ do 2 leti stari. Odposlanec deželnega odbora bo nakupoval take bike: Dne 8. oktobra v Ljubljani na dvorišču c. kr. kmetijske družbe (na Poljanski cesti); dne 13. oktobra v Št. Vidu pri Zatičini na živinskem trgu; dne 18. oktobra v Postojni o priliki premovanja govedi. Če bi imela katera kmetijska podružnica v svojem okolju več lepih čistokrvnih mladih takih bikov, naj to sporoči deželnemu odboru, da se morebiti tudi tja odpošlje odposlanec deželnega odbora. — Oddaja bikov. De-

želni odbor kranjski bo tudi letošnjo jesen oddajal bike proti polovični nakupni ceni, in sicer one, ki jih bo nakupil iz domačih rej. Biki bodo cikaste (belanske), oziroma sive muricodolske pasme. Občine, na katere se bo v prvi vrsti oziralo pri razdelitvi teh bikov — pa tudi posamezni živinorejci — naj vložijo prošnje do dne 6. oktobra t. l. pri deželnem odboru v Ljubljani.

— **Deželne volitve na Štajerskem.** Nekatera okrajna glavarstva na Gornjem Štajerskem so že razpisala volitve volilnih mož. — Neki dunajski list trdi, da so imeli slovenski voditelji za Spodnji Štajer zaupni shod, na katerem se je sklenilo enoglasno, da se postavijo za kandidate pri bodočih deželnozborskih volitvah dosedanji poslanci. Glede abstinence pa se je sklenilo po daljši debati, da se prepuste poslancem proste roke. Koliko je na tem resnice, ne vemo. Nekak zaupni shod je bil v Celju.

— **Hitro uradovanje.** V „Edinosti“ čitamo pritožbo, da je bil neki Slovenec meseca junija pri tržaški policiji zaslišan v zadevi njegove domovinske pravice, da pa policija še do sedaj dotičnega akta ni doposlala namestništvu. To je pounčen slučaj. Rešeni akt leži skoro štiri mesece pri policiji. . . . Pri tej policiji vladajo pač posebne razmere.

— **Grozni stariši.** Kajžar Franc Duh in njegova žena Elizabeta z Raškegavrha (občina Raka) sta bila te dni aretirana, ker sta na sumu, da sta svojo lastno 11letno hčerko umorila. Preiskava je izkazala, da ima umrla deklica res prebito lobanjo. Duh in njegova žena sta pa tudi na sumu, da sta že prej, l. 1879. in 1890. umorila dva svoja otroka.

— **Samomor učiteljskega pripravnika.** V soboto zjutraj našli so v nekem ljubljanskem hotelu v podstrešni sobi ustreljenega učiteljskega pripravnika Avgust Bajca, sina učitelja v Renčah. Prišel je dan po prej v hotel in si najel sobo, v katero se je zaklenil. Nihče v hotelu ga ni videl, da bi šel ven. Ker ga tudi drugo jutro ni bilo iz sobe, začeli so trkati na vrata, in ker se dlje časa le ni nihče oglašil, so uslužbeni s silo odprli vrata. Našli so Bajca ležati na tleh v krvi in poleg njega revolver, s katerim se je ustrelil v desno sence. Zadel se je dobro in je bil takoj mrtev. Na nočni omarici se je dobil listek, na katerem prosi svoje stariše odpuščanja. Truplo se je prepeljalo v mitvašnico k sv. Krištofu. Avgust Bajca je 19 let star in pretečeno leto obiskoval prvi razred učiteljskega, v katerem pa je padel iz nemščine. Dan pred smrtjo je imel ponavljalno skušnjo. Izpraševal ga je profesor Halada in ga zopet vrgel. To si je fant tako k sreči vzela, da se je ustrelil.

— **Poskušeno zastrupljenje.** Pred mariborskimi porotniki se je vršila pretečeni četrtek obravnava zoper Janeza in Katarino Fischer iz Maribora, ki sta skušala večkrat z arzenikom zastrupiti svojo prevžitkarico, 74letno Jožefo Kotnik. Žena je dobila 7letno, mož pa 18mesečno ječo.

— **Sinaho zaklal.** Poročali smo svoječasno, kako zverinsko je zaklal 55letni Ivan Škrk pri Trstu svojo sinaho dne 14. aprila t. l. Dne 17. t. m. je tržaško porotno sodišče obsodilo morilca na smrt.

— **Umor brez vzroka.** Dne 15. julija t. l. je prišel v Petrovče 27letni kretin Janez Sotošek, ki je ušel svoji materi iz Koprivnice. V Petrovčah je naletel nanj prvi 47letni delavec Anton Mauc. Peljal je slaboumneža k občinskemu tajniku, naj ga zapre, a ta je Maucu svetoval, naj pelje kretina iz občine. Drugo jutro so našli Sotoška mrtvega za neko mejo. Imel je polno ran. Mauc je obstal, da ga je umoril z nožem, ker se mu je slaboumnež zoperstavil. Celjski porotniki so obsodili nečloveškega divjaka v osemletno ječo.

— **Od ameriškega predsednika Roosewelta** pri-
poveduje se, da mnogo hodi in se sprehaja, ker se baje boji,

da drugače preveč odebeli, ker mu njegovo predsedniško delo nalaga mnogo sedenja. Spremlja ga navadno njegov prijatelj general Wood. Nekega dne, ko je bil s svojim prijateljem generalom ravno namenjen na sprehod, predstavita se mu dva novoimenovana generala, da se mu zahvalita na imenovanju. Predsednik povabi jih na skupen sprehod, kar sta generala seveda morala storiti, dasi se jima ni nič kaj ljubilo letati s predsednikom po polji. Dokler se je družba sprehajala po mestu, bilo je dobro, a ko so prišli na plano, zbral je predsednik s prijateljem Woodom, kakor po navadi, hitre korake, katerim novoimenovana in dobro napasena generala pri najboljši volji nista mogla. Zastala sta daleč za njima, ter še le, ko jih je predsednik uže dolgo čakal, sta ga došla. Toda graja jima ni izostala. Strogo dejal jim je namreč predsednik: „Draga moja, ko bi bil znal, da tako malo napora ne moreta prenašati, prav gotovo bi vaju ne imenoval generalom“.

— **Umorjen grof.** V Bologni je bil te dni umorjen grof Bonmartini. Morilec je dr. iur. Tullio Murri, svak grofa, in je pobegnil v Srbijo. Ker ga je umoril s kirurški dvoreznim nožem, se je mislilo, da je morilec zdravnik. In res je bil pomočnik morilca zdravnik, dr. Pio Naldi, ki je policiji tudi ušel. Tudi neki drug zdravnik, ki je imel stanovanje tik grofovega in je imel razmerje z grofom, je v sumu sodelništva. Grof Bonmartinijev, rojeno Murri, in njeno šiviljo Bonatti so zaprli. Bonattijeva je bila ljubica Murrijeva. Baje so grofa hoteli oropati. Grofica se je hotela menda moža iznebiti zato, ker je bila v blagoslovljenem stanu s tem svojim ljubincem.

— **Mrtveci San Pierra.** Prvo uradno poročilo od St. Pierra na nesrečnem otoku Martiniku je prinesel dr. Hermorgant od francoske medicinske akademije. Po legi ponesrečenih trupel sodi, da se je morala najhujša eksplozija pripetiti sredi mesta. Ondi so bili mrlički kar na kose raztrgani in mnogim so bile zlomljene roke in noge. Pri mnogih so bile celo razpočene lobanje, v katerih ni bilo niti možgan. — V neki oddaljenosti od sredine mesta so ležala trupla, kakor so popadala in so bila po večini vsa sežgana. O pravem vzroku smrti so mnenja še vedno različna. Ali so se ljudje zadušili vsled silno vročih plinov, kar je povzročilo, da jim je v hipu zavrela kri ali pa jih je ubila elektrika. Oni, ki niso bili v hipu mrtvi, so morali prestati grozne muke, ker jim je zaprlo dihanje. Nosne luknjice so bile pri vseh napolnjene s pepelom in lavo. V goltancu se je sledila sežganost. Vsa ta opazovanja vzbujajo vendar zavest in tolažbo, da so ljudje po večini našli naglo smrt, ter da se v skrajnem niti zavedali niso nesreče, ki jih je zadela.

— **Koliko črnila se porabi v pariških šolah?** Mesto je kupilo ravnokar pri pričetku pouka v svojih elementarnih šolah 17 000 litrov črnila za 8000 frankov. In ta množina bo jedva zadostovala, ako se pomisli, da obiskuje pariške elementarne šole 180 000 dečkov in deklic, ki porabijo posebno v prvih razredih za okorne črke in packe lepo množino črnila.

— **Čudovito jezero.** Dne 31. julija t. l. zborovalo je v Londonu akcijsko društvo, ki si stavi namen izsušiti malo jezero Guataviva. Stari Indijanci so smatrali jezero svetim in so najdragocenejše stvari metali v jezero. Ko so prišli Španjolci v Južno Ameriko, bili so grozno lačni zlata. In Indijanci so iz ogorčenja pometali vse svoje zaklade, zlato, zlate posode, smaragde in drugo dragoceno kamenje v jezero. Sodi se, da so na dnu jezera nahajajoči se zakladi vredni ednajst tisoč dvesto milijonov goldinarjev. Pred 200 leti že so Španjolci poskusili z osušenjem jezera, toda posrečilo se jim ni, vendar so našli precej dragocenosti. Angleži sedaj kopljejo strugo, s katero nameravajo do aprila 1903 osušiti jezero.

— **One, ki bi se rade omožile** naj gredo v Južno Afriko. Tako svetuje neki angleški časopis, kajti tamkaj baje jako pomanjkuje žensk. V Natalu, Oranju in Transvaalu je

69.000 moških, več kakor žensk. Angleška sama tudi ne more pošiljati tja deklet, ker jih na Angleškem uže tako pomanjkuje, da na vsakih pet moških pride ena devojka. Angleški novinar svetuje vladi, da naj skrbi za to, da vsako leto pošlje v Južno Afriko kakih 3000 žensk, če tudi bi jih morala iskati po Evropi, kjer bi se gotovo odločila, katera raji, da vzame Angleža, kakor da ostane stara samica.

— **Leksikon ameriških milijonarjev.** Zanimivo statistiko je zbral neki ameriški novinar o ondotnih milijonarjih: Russel Loge ima 100 milijonov dolarjev ter 86 let, skop je do skrajnosti ter bi najrajši denar celega sveta spravil v svoj žep. — John Rockefeller ima 300 milijonov in je star 63 let. Jako ima bolan želodec ter mora biti z vsemi 300 milijoni vedno lačen. Witney ima 50 milijonov ter je veseljak prve vrste s svojimi 61 leti. Ljubi šampanjec in konjske dirke. Carnevic ima tudi 300 milijonov ter se bavi s pisateljevanjem ter z zalaganjem knjig. Ganld ima tudi 300 milijonov ter je star 44 let, zdrav in močan je kakor kmet. Vozi avtomobil in dela samo takrat, kadar nima druge zabave. Belmont Avgust ima 49 let tem ravno toliko milijonov. Največja želja mu je, da bi do 60. leta imel 300 milijonov ter nekoliko več las kot sedaj, kar pa bode menda težko. J. Gates ima samo borih 20 milijonov ter mu vsaktera posrečena spekulacija napravi največje veselje, ker mu pomnoži premoženje. T. Roosewelt ima 600 milijonov ter mu je največje veselje, da je ameriški predsednik.

— **Škrinjica, ki govori.** „Reform“ javlja, da je izumel ravnatelj „Union instrumentale“ Jung iz Bila škrinjico za pisma, ki je tako urejena, da jo je možno zvezati z električnim zvončkom. Potem treba samo pritisniti na gumb, ako zvonček zazvoni, so v škrinjici pisma, ako ne, je škrinjica prazna.

— **Polovica konja.** Neki dunajski sedlar izjavil je v priliki, ko je navajal svoje dohodke zaradi dohodninskega davka, da ima polovico konja. Davčni urad je bil seveda radoveden, kako se more imeti polovico živega konja, ter se je hotel prepričati. Na sedlarjev dom došla policija se je morala prepričati o istinitosti trditve. Sedlar je kupil s svojim prijateljem gostilničarjem skup enega konja, katerega sta rabila in hranila vsopredno vsak teden enkrat sedlar, drugokrat krčmar. To je šlo lepo mirno. Sedaj pa hoče krčmar prodati svojo polovico konja, sedlar pa hoče svojo ohraniti in zato se morata sedaj toževati, ker se kupec, ki bi hotel kupiti samo pol konja, ne dobi lahko. Sodniji se do sedaj še ni posrečilo, da zadovolji obema tožiteljema in polovičnima lastnikoma konja.

— **Od živali snedena.** Iz Curiha se poroča, da so na Silva planini dobili 4letno hčerko gorskega voditelja Felixa, ki je pred dvema mesecema izginila brez sledu. Nog in rok na mrtvi deklici ni bilo več. Sumi se, da je deklica zašla in naposled omagala. Divje zveri so se je lotile, odžrle ji roke in noge in jo zavlekle daleč v goro.

— **Linčan zamorec.** Iz Ralligha poročajo, da je zamorec Tom Jones v bližini Seven Springsa v Severni Ameriki napadel in posilil gospo W. Smitha, ki je zato umrla. Zločinca so ujeli in zaprli v skedenj, da bi prišel ponj šerif. Belopoltni pa so vrata razbili, zgrabili zamorca, ga privezali na drevo in ga ustrelili brez sodnika.

— **Vstrajen pianist.** Pred par dnevi so veliki plakati v Paviji naznanjali koncert pianista Camilla Raucia, ki se bo vršil v gledališču „Garibaldi“. In sicer se prične koncert v nedeljo zjutraj ob 7. uri in se konča v ponedeljek ponoči ob 11. uri, torej bi trajal koncert celih 40 ur. Med tem časom bo pianist proizvajal 250 kompozicij in le dvakrat nehal za 10 minut. Določen jury, obstoječ iz učenjakov in laikov, bo čuval, da pianist v tem času je samo tekoča jedila in medikamente, ki mu jih predpišejo zdravniki. Strastnim virituozom se ponuja tem potom prilika tekmovanja v igranju klavirja.

— Semnji za ženske lase obdržavajo se v nekaterih pokrajinah na Francoskem. Ondi si mlade žene in dekleta ogledajo semenj, zberejo, kar se jim ravno dopade in zato dajo svoje krasne kite. Da so v prvi vrsti židje, ki znajo izrabljati nevednost kmetskih deklet, to je gotovo. Ko se je pogodila za nekaj metrov robe, poklekne dekletje in zato pripravljeni človek ji odreže lase, da ji robo in kupčija je gotova.

— Petrolej se podraži. Nečuvven napad na žepce avstrijskega, posebno ubožnejšega prebivalstva se je izvršil te dni vsled sklenitve novega petrolejskega kartela. Brez vsakih dokazov o podraženju petrolejske produkcije, brez vsake premembe tržnih razmer so zvišali židovski kapitalisti ceno petroleju za štiri in pol krone pri meterskem stotu. Ves ta večji dohodek pride v prid židovskim kapitalistom kot nov čisti dobiček. Ta dobiček pa nikakor ne bo majhen. Če vzamemo najmanjšo množino petroleja, ki se rabi v naši državi, namreč 2.170.000 m³, znaša novi davek ogromno svoto 9,765.000 kron. Ta svota se bo pa brezdvomno še znatno povišala, ker je konsum petroleja primeroma vedno večji. Ker višji stanovi rabijo za razsvetljavo sedaj večinoma elektriko ali plin, bodo morali plačati to ogromno vsoto večinoma le nižji sloji prebivalstva. K tej vneboupijoči krivici pa vlada niti z mazincem ne gane ter mirno gleda, kako žid ukrade ljudstvu cetero deset milijonov kron.

Loterijske srečke.

V Lincu dne 20. septembra t. l.: 2, 23, 74 3, 9.
V Trstu dne 20. septembra t. l.: 60, 4, 53, 8, 43.
V Pragi dne 24. septembra t. l.: 4, 73, 37, 57, 88.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 26. septembra 1902. Pšenica K 7 50 h, rž K 6 — h, ječmen K 6 30 h, oves K 6 50 h, ajda K 7 — h, proso K 6 50 h, turšica K 7 — h, leča K 8 — h, fižol K 10 — h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

Učence

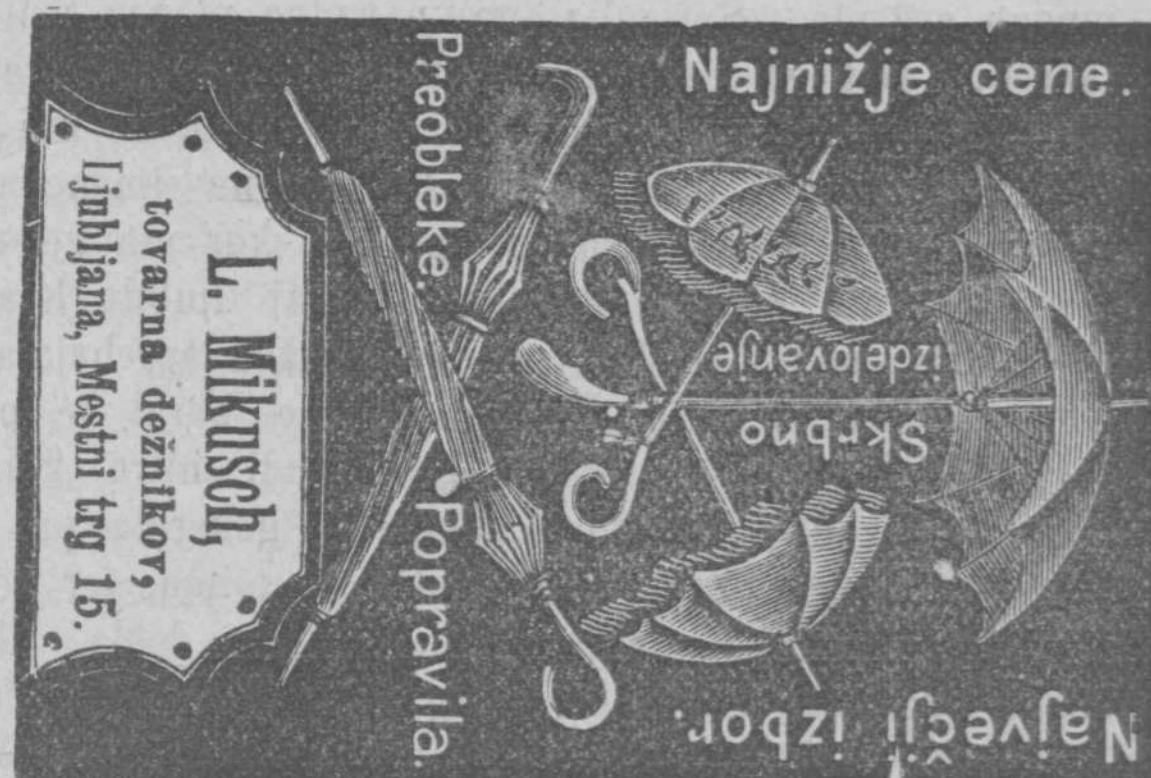
sprejme

J. Blasnikova tiskarna
v Ljubljani.

100—300 gold. na mesec

zamorejo osebe vsakega stanu na vsakem kraju gotovo in pošteno brez kapitala in zgube zaslužiti s prodajo postavno dovoljenih državnih papirjev in srečk.

Ponudbe sprejme Ludwig Oesterreicher,
Deutsche Gasse 8 Budapest. (4—10)

Ravnokar je izšla
v zalogi J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani

Velika in Mala

PRATIKA

za navadno leto

1903,

ki ima 365 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

J. Blasnikova „Velika Pratika“ in „Mala Pratika“ katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja in katera izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je torej edino le prava, starodavna „Pratika“, katero je toliko let skrbno urejal rajni prvobornik Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte le zmiraj Blasnikovo „Veliko Pratico“ vsako drugo zavrnite, kot nepravo.

„Velika Pratika“ stane 24 vin., „Mala Pratika“ pa 20 vin.